

16. Profielschets voor de voorzitter en leden van de Raad van Toezicht

1. Inleiding

Bij de invoering van het Raad van Toezichtmodel wordt een scheiding aangebracht tussen de bestuurlijke en de toezichhoudende bevoegdheden binnen de onderwijsorganisatie. De bestuurlijke bevoegdheden worden gelegd bij de directeur-bestuurder, de toezichhoudende bevoegdheden bij de Raad van Toezicht.

Voor de invulling van de posities van voorzitter en leden van de Raad van Toezicht wordt een profielschets gebruikt. In dit document is deze profielschets uitgewerkt, uitgaande van de taken van de Raad van Toezicht en de besturings- en toezichtsfilosofie die bij een Raad van Toezichtmodel behoort. Voor dit document is gebruik gemaakt van de 'Toolkit Toezicht' van de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders (NVTZ) en het Nationaal Register van commissarissen en toezichthouders.

De Raad van Toezicht van Stad & Esch telt minimaal 5 en maximaal 7 leden.

2. Taken van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft de volgende taken:

- Het uitoefenen van toezicht waarbij de raad zijn toezicht zodanig inricht dat de maatschappelijke verantwoordelijkheid daarin tot uiting komt. Onderwerpen van toezicht zijn:
 - Ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van strategie.
 - De resultaten die de organisatie realiseert.
 - Het functioneren en handelen van de directeur-bestuurder.
 - De effecten van belangrijke externe ontwikkelingen.
 - Het relatiepatroon met de belangrijkste stakeholders en de externe reputatie.
 - De statutair voorgeschreven taken inzake toezicht houden.
- Het gevraagd en ongevraagd adviseren van de directeur-bestuurder en optreden als klankbord.
- Het nemen van statutair voorgeschreven beslissingen.
- Het functioneren als werkgever voor de directeur-bestuurder.

3. De besturings- en toezichtsfilosofie

- De directeur-bestuurder bestuurt de instelling; de Raad van Toezicht ziet erop toe dat de directeur-bestuurder dit doet conform de missie van de instelling en daarbij een excellente prestatie levert.
- De Raad van Toezicht houdt afstand tot de dagelijkse praktijk op de instelling en richt zich op de strategisch onderwerpen, de hoofdlijnen van beleid en de essentiële prestatie-indicatoren.
- De Raad van Toezicht kiest een proactieve instelling: bepaalt zijn eigen agenda en prioriteiten en stemt die af met de directeur-bestuurder.
- De Raad van Toezicht levert door zijn niveau, kennis, ervaring, contacten en optreden daadwerkelijk meerwaarde ten opzichte van de directeur-bestuurder.

4. Algemene eisen aan de Raad van Toezicht als geheel

- Maatschappelijk heterogene samenstelling.
- Herkenbaarheid en geloofwaardigheid in de ogen van de belangrijkste stakeholders.
- Binding met de regio.
- Leden zijn complementair qua kennis, ervaring en netwerken.
- Het team is evenwichtig samengesteld in termen van teamrollen; dit aspect wordt jaarlijks door de raad geëvalueerd.

5. Profiel van een lid van de Raad van Toezicht

- Binding met de missie, ambitie en strategie van de organisatie, zoals geformuleerd in het strategisch beleidsplan.
 - Onafhankelijk (zonder zakelijk belang, vrij van last en ruggespraak en als persoon).
 - Brede maatschappelijke belangstelling.
 - Inzicht in maatschappelijke en politieke verhoudingen.
 - Aantoonbare bestuurlijke kwaliteiten in complexere organisaties.
 - Affiniteit met het onderwijs.
 - Beschikken over een breed netwerk.
 - Leuke/lastige/alerte mensen met gevoel voor humor.
 - Goed in staat hoofd- en bijzaken te onderscheiden.
 - Standvastig, maar bereid tot concessies en consensus; geen solisten en betweters.
 - Beschikkend over (helikopter) kwaliteiten voor een toezichthouder van een complexere organisatie.
 - Bereid en in staat vrijwel alle vergaderingen bij te wonen en zich daar terdege op voor te bereiden.
 - Kennis van en ervaring met één of meer voor de onderwijsorganisatie relevante aandachtsgebieden c.q. perspectieven, zoals:
 - Ondernemerschap.
 - Toeleverend en/of afnemend onderwijsveld.
 - Openbaar (lokaal) bestuur.
 - Leerlingen en ouders.
 - Sociaal perspectief (medewerkers, arbeidsmarkt, opleiding).
 - Financiën.
 - Organisatie- en managementontwikkeling.
 - Fusies en integratie.
 - Juridisch perspectief.
- De Raad van Toezicht als geheel zou al deze aandachtsgebieden c.q. perspectieven zoveel mogelijk moeten afdekken.

6. Profiel van de voorzitter van de Raad van Toezicht

Voor de voorzitter gelden in aanvulling op het profiel van een lid van de Raad van Toezicht onder punt 5 de volgende specifieke eisen:

- Voldoende mate van beschikbaarheid (circa dubbele van een gewoon lid).
- Bewustzijn van de specifieke rol als regisseur van het toezichtproces, als eerstverantwoordelijke voor de evenwichtige samenstelling van de Raad van Toezicht en voor het functioneren van de raad en zijn leden en als bewaker van de collegialiteit.
- Goede vergadertechnische voorzitter.
- Natuurlijk gezag.
- Integrerende kwaliteiten.
- Kwaliteiten op het gebied van conflicthantering.
- Diplomatieke en onderhandelingskwaliteiten.
- In staat zich te verplaatsen in de belevingswereld van de directeur-bestuurder in crisissituaties in relatie tot de positie van andere betrokkenen.
- Persoonlijke 'fit' met de directeur-bestuurder (wederzijds vertrouwen en respect, geen rivaliteit).